

Sisällysluettelo

ALKUSANAT	7
Ohjauksellisten menetelmien erityisluonne	8
"Counselling-liike"	10
Kirjan artikkelit	11
Lopuksi	14
I OSA:	
OHJAUKSELLISIA LÄHESTYMISTAPOJA	
AMMATINVALINNAN JA URASUUNNITTELUN OHJAUS POSTMODERNINA AIKANA	18
Yhteiskunnan muutokset ja ammatinvalinnanohjaus	19
Näkökulmia postmoderniin ohjaukseen	21
HENKINEN HYVINVOINTI, VOIMANLÄHTEET, KUNTOUTUMINEN	45
Asiantuntijuus ja voimanlähteet	47
Hyvinvointi, kuntoutuminen ja arkielämän taide	47
Mitä voimanlähteet oikeastaan ovat?	49
Mielikuvituksen kuntoutus	51
Voimavara- ja ratkaisusuuntautuneen asiakastyön käytännöt	52
Voimavara- ja ratkaisusuuntautunut työote Suomessa	59
OMA ELÄMÄNTARINA ITSEYMMÄRRYKSEN VÄLINEENÄ	61
Kertomus tuo juonta elämään	62
Elämäntarina eheytyksen välineenä	63
Kun elämä muuttuu tai järkkyy	65
Mennyt ja nykyinen jännittyvät tarinaksi	67
Suullisen ja kirjallisen kerronnan eroista	67
Aikuisuutta tulkitaan suhteessa lapsuuteen	69
Toisillakin on tarinansa	71
SUKUPUOLISENSITIIVINEN OHJAUS	74
Sukupuoli ja ohjaus	75
Sukupuolisensitiiviset ohjausteooriat	76
Sukupuoli, elämänkulku ja ohjaus	78

Kriittisen reflektion prosessi ohjauskeskustelussa	80
Sukupuolisensitiivinen ohjaaja	84

KOGNITIIVINEN PSYKOTERAPIA OHJAUKSEN VIITEKEHYKSENÄ 87

Oppimisterapiat kognitiivisen terapian edeltäjinä	88
Behaviorismi ja käyttäytymisterapiat	89
Käyttäytymisterapioiden myöhempiä kehityslinjoja	90
Beckin terapiamalli kognitiivisen psykoterapian lähtökohta	92
Perinteisen kognitiivisen psykoterapian kulku	93
Ellisin rationaalis-emotionaalinen terapia	96
Guidanon kognitiivis-konstruktiiivinen terapia	98
Konstruktivistinen painotus kognitiivisissa terapioissa	100
Terapiasuhde, interpersoonalliset skeemat ja kehityshistoriallinen tarkastelu kognitiivisissa terapioissa	102
Kognitiivinen terapia ohjauksessa	104
Yhteenveto	105

OSAAMISEN OHJAAJANA — NLP JA INHIMILLISEN TAIDON MALLITTAMINEN 110

NLP	113
Mallittaminen	113
Loogiset tasot	118
Psyykkisten ilmiöiden olemassaolojärjestelmät — PIO	121
NLP:n perusoletuksia	122
Vuorovaikutus	134
Ekologian "pirunnyrkki"	139

PSYKOANALYYTTINEN NÄKÖKULMA OHJAUSTYÖHÖN..... 141

Kokonaisuus	142
Koulukuntakehikko	142
Teoria käytännön ohjaustyön tukena	149
Tiivistelmä	161

RYHMÄOHJAUS MUUTOKSEN MAHDOLLISUUDEN MAISEMANA 166

Ohjaus, oppiminen ja muutos	168
Strukturoitu ryhmäohjausmalli	170
Löytöretki omaan osaamiseen	176
Muutokseen haastaminen — ryhmäohjausprosessi	179
Merkittäviä oppimiskokemuksia ryhmässä	183
Voimaa muutokseen	185

LIITE 1. Löytöretki omaan osaamiseen — ryhmäohjausohjelma .	188
LIITE 2. KOKEMUKSIATYÖNHAKURYHMISTÄ	191

II OSA: OHJAUS TUTKIMUSKOHTENA

OHJAUKSEN JA NEUVONNAN TUTKIMUKSESTA SUOMESSA..... 194

Historiallista kehitystä	195
Ohjauksen suunnanmuutoksia	196
Urat ja uravalinnat	201
Ohjauskeskustelu tutkimuksen kohteeksi	202
Ohjaustyön, ohjausammattien ja ohjausinstituution tutkimus	203
Ohjaus moniammatillisena toimintana — tutkimuksen uusi haaste?	204
Tutkimuksellisia katvealueita: sukupuolisensitiivinen ohjaus, moni- kulttuurinen ohjaus	205
Käytännöstä teoriaan	206

NUORTEN TULEVAISUUSORIENTAATIO 211

Tutkimuksen viitekehys	213
Tulevaisuusorientaatio	214
Tutkimustehtävät ja aineisto	215
Tuloksia	216
Yhteenvetoa	219
Tulevaisuusorientaatioon vaikuttavat tekijät	220
Keskustelua tutkimusten tulosten pohjalta	221

KESKUSTELUNANALYYSIA OHJAUSVUOROVAIKUTUKSESTA: ESIMERKKINÄ OPISKELIJAN HUOLTEN KÄSITTELY 225

Miksi empiiristä ohjauskeskustelun tutkimusta?	226
Tutkimuksen aineisto ja asetelma	227
Keskeiset toiminnot ohjaavan koulutuksen ohjaustilanteissa	228
Huolen kerronta keskustelun ilmiönä	230
Ohjaajien orientoituminen huolen vastaanottajuuteen: responssielementit ja vastaanottotavat	233
Opiskelijan aktivoiminen huolen vastaanottotapana	237
Välitön avun antaminen huolen vastaanottotapana	241
Ohjauskeskustelujen analyysin tuloksista ja niiden merkityksestä	247
Liite: Transkriptiokäytännöstä	253

**KERTOMUKSET, ELÄMÄNMETAFORAT
JA YDINRETORIIKAT OHJAUKSEN
APUVÄLINEINÄ 254**

Biografinen työ ohjauksen lähtökohtana	255
Kieli juurimetaforana	256
Kerrotusta elämästä elettyihin kertomuksiin	258
Kertomusten tulkinta	260
Elämänmetaforat ja ydinretoriikat biografisessa työssä	264
Retoriset tiivistykset ohjaavat kerrontaa	268
Elämändialogi	268
Lopuksi	270
Liite 1: Näytteet Astan ja Ellan elämäkerroista	276